www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
2016

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 4
Forbairt Phearsanta

GLW51

[GLW51]

DÉ HAOINE 13 BEALTAINE, IARNÓIN

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Ní mór duit na freagraí a scríobh sna spásanna chuige sin.
Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach nó ar leathanaigh bhána.
Comhlánaigh le dúch gorm nó le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**
Tá an t-iatán (ina bhfuil **Foinse A**) le húsáid le Ceisteanna **4** agus **5** i **Roinn B**.
Freagair **gach** ceist ar an pháipéar seo.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don pháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **4** agus **5**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

www.xtrapapers.com

Roinn A

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

Riosca a aithint, a mheasúnú agus a bhainistiú is ábhar don cheist seo.

1 **(a)** Luaigh sampla **amháin** d'iompraíocht a bhaineann le dul i riosca.

____ [1]

(b) Sainaithin agus mínigh dóigh **amháin** le hiompraíocht a bhaineann le dul i riosca a sheachaint le tacaíocht tuismitheora.

____

____

____

____ [2]

(c) Sainaithin agus mínigh míbhuntáiste **amháin** a bhaineann le líonrú sóisialta a úsáid.

____

____

____

____ [2]

www.xtrapapers.com

Róil agus freagrachtaí na tuismitheoireachta a thuiscint is ábhar don cheist seo.

2 **(a)** Scríobh dóigh **amháin** ar féidir le máthair sna déaga cuidiú airgeadais a fháil le babaí nuabheirthe.

____ [1]

(b) Mínigh dóigh **amháin** ar féidir le tuismitheoir tacaíocht a thabhairt do scileanna sóisialta páiste.

____

____

____

____ [2]

(c) Mínigh dóigh **amháin** ar féidir le tuismitheoir páiste a spreagadh le hobair bhaile a chríochnú.

____

____

____

____ [2]

www.xtrapapers.com

Sláinte agus folláine a uasmhéadú agus a chothabháil is ábhar don cheist seo.

3 **(a)** Scríobh **dhá** dhóigh ar féidir le géinte teaghlaigh dul i bhfeidhm ar chuma fhisiceach duine óg.

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** dhóigh ar féidir le haistriú tí dul i bhfeidhm ar shláinte mhothúchánach duine.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** fháth le fógraí bia beagmhaitheasa a thoirmeasc le linn cláir theilifíse do pháistí.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

Roinn B

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

4 Léigh **Foinse A** agus bain úsáid aisti le cuidiú leat an cheist seo a fhreagairt.

(a) Mínigh **dhá** thairbhe do dhuine óg as sprioc phearsanta a bhaint amach go rathúil.

1. ____

____ [2]

2. ____

____ [2]

www.xtrapapers.com

(b) Mínigh na buntáistí a bhaineann le bheith ag obair ar fhoireann agus imeacht á eagrú.

[6]

www.xtrapapers.com

5 Agus tagairt á déanamh agat d'**Fhoinse A agus** don eolas agat féin, luacháil na straitéisí a mbainfeadh duine óg úsáid astu le cuidiú le strus scrúduithe a mhaolú.

[10]

www.xtrapapers.com

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir Amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
Marc Iomlán	

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
2016

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 4
Forbairt Phearsanta

GLW51

[GLW51]
DÉ HAOINE 13 BEALTAINE, IARNÓIN

FOINSE A

www.xtrapapers.com

Iatán: Forbairt Phearsanta

Le húsáid le Ceisteanna 4 agus 5.

FOINSE A

Spriocanna a shocrú

Má shocraíonn duine óg ar sprioc phearsanta agus má bhaintear an sprioc seo amach cuideoidh sé seo leis an duine óg a bheith ag mothú go maith faoi, nó fúithi, féin. Is féidir go méadóidh sé seo féinmhuinín an duine óig. Má tá a fhios agat cad é ba mhaith leat a bhaint amach sa tsaol is féidir nach ndéanfaidh rud ar bith do shárú.

Tá baint ag cuid mhór daoine óga le foirne agus tá siad ag obair le chéile le rud éigin a bhaint amach. Mar shampla, le hairgead a chruinniú do charthanas nó le himirt mar bhall i bhfoireann spóirt. Thig leis an duine óg líon mór scileanna nua a fhoghlaim ar a n-áirítear an dóigh le ról tábhachtach a imirt i bhfoireann.

Is féidir nach n-oibreoidh roinnt straitéisí le deileáil le strus scrúduithe do gach duine óg atá ag déanamh staidéir faoi choinne scrúduithe GCSE. Thig le duine óg plean athbhreithnithe a dhéanamh, nótaí a eagrú ar dhóigh ar leith, spórt a imirt nó an mheabhair agus an corp a choinneáil slán le cuidiú le deileáil le strus scrúduithe. Thig le daoine óga glacadh le comhairle agus éisteacht le daoine a bhfuil taithí acu.

Foinse: Príomhscrúdaitheoir